

потрібен погляд, який відчуває красу. Студентству потрібно прищепити навички не простого спостереження (дивитися й слухати), а вміння бачити, вслухатися й відчувати [5; 6].

Неабияке значення для професійно-естетичного розвитку майбутніх учителів образотворчого мистецтва, формування естетичної компетентності має також організація *творчих поїздок і перегляд мистецьких програм* (як українських, так і зарубіжних). Споглядання кращих зразків образотворчого мистецтва мотивує студентів до самовдосконалення, розвитку естетичних умінь і навичок, збагачує їх творчий досвід, надихає на народження оригінальних ідей для створення нових й неординарних художніх творів. Важливим також є переймання художньої лексики, культури різних народів світу, її автентичної манери та характеру виконання для подальшого застосування у власній професійній діяльності [3, с. 40].

Висновки. Таким чином, аналіз особливостей формування естетичної компетентності майбутніх учителів образотворчого мистецтва свідчить про те, що не існує єдиного підходу щодо характеристики цього феномена. Зокрема, значний вплив на формування естетичної компетентності майбутніх учителів образотворчого мистецтва мають використовуватися під час навчання різноманітні методи, серед яких – «акваріум», «асоціативне перенесення», «порівняння й асоціації», «естетичні ситуації», самохарактеристика, індивідуальні програми особистісного зростання, дослідницьке портфоліо, проєктивне малювання, творче моделювання, графіті,

створення пісень, написання творів-роздумів, поезії тощо. Слід також наголосити, що не менш ефективною умовою формування естетичної компетентності майбутніх учителів образотворчого мистецтва є використання інноваційних форм навчання, які також мають неабияке значення для професійно-естетичного розвитку майбутніх учителів образотворчого мистецтва.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бех І. Д. Виховання особистості: Сходження до духовності / І. Д. Бех. – Київ : Либідь, 2006. – 272 с.
2. Бех І. Д. Виховання особистості: підручник / І. Д. Бех. – Київ : Либідь, 2008. – 840 с.
3. Сухомлинский В. А. О воспитании / В. А. Сухомлинский ; сост. С. Соловейчик. – Москва : Политиздат, 1988. – 270 с.
4. Тернопільська В. І. Соціально-комунікативна культура школяра: шляхи сходження : монографія / В. І. Тернопільська. – Житомир : Рута, 2008. – 300 с.
5. Тернопільська В. І. Система виховання соціально-комунікативної культури учнів загальноосвітньої школи у позаурочній діяльності : дис. ... д-ра пед. наук / В. І. Тернопільська. – Київ, 2009. – 573 с.
6. Тименко В. П. Формирование положительного отношения к художественному труду в учащихся четырехлетней начальной школы : дис. ... канд. пед. наук / В. П. Тименко. – Киев, 1992. – 187 с.

Дата надходження до редакції: 11.08.2019 р.

УДК [7:908(477)]:34

DOI: 10.37026/2520-6427-2019-100-4-181-185

Вікторія ПРОКОПЧУК (ДИКАЛО),

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри гри на музичних інструментах

Інституту мистецтв

Рівненського державного гуманітарного університету

ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ МИСТЕЦЬКОГО КРАЄЗНАВСТВА В УКРАЇНІ

У статті аналізуються державні та міжнародні нормативно-правові документи щодо реалізації розвитку краєзнавства, зокрема мистецького, в Україні. Обґрунтовано актуальність й перспективи краєзнавчого руху, а також сутність активізації краєзнавчої роботи в Україні. Охарактеризовано діяльність Національної спілки краєзнавців України (НСКУ) та доведено доцільність упровадження навчального курсу «Музичне краєзнавство Рівненщини» з огляду на виклики сьогодення й запити сучасного суспільства до підготовки педагогів усіх мистецьких спеціальностей.

Ключові слова: краєзнавство, мистецьке краєзнавство, музичне краєзнавство, краєзнавчий рух, розвиток краєзнавства, Національна спілка краєзнавців України.

В статті анализируются государственные и международные нормативно-правовые документы по реализации развития краеведения, в частности художественного, в Украине. Обоснована актуальность и перспективы краеведческого движения, сущность активизации краеведческой работы в Украине. Охарактеризована деятельность Национального союза краеведов Украины (НСКУ) и доказана целесообразность введения учебного курса «Музыкальное краеведение Ривненщины» с учетом вызовов и запросов современного общества в подготовке педагогов всех художественных специальностей.

Ключевые слова: краеведение, художественное краеведение, музыкальное краеведение, краеведческое движение, развитие краеведения, Национальный союз краеведов Украины.

National and international legal instruments dealt with implementation of development of regional studies of art in Ukraine are analyzed in this article. Relevance and perspectives of regional studies of art, essence of revitalization of regional studies work in Ukraine are determined. The activity of National Community of Ukrainian regional ethnographers is described. The feasibility of introduction of training course «Musical country studies of Rivne region» is determined.

There has been renewed interest in history, ethnography, art and everything deals with the roots of blood-line. Selected areas of local study of Volyn such as historic, literary, cultural art become important. Systemic consideration of regional art as holistic phenomenon of Volyn and national ensuring of its development has not been given yet.

It is arisen the question of maintaining and strengthening of the independent State of Ukraine. The importance of educational and participatory capacity of local study, especially regional studies of art is growing. Regional art influences the key processes of different areas of socio-political, cultural, spiritual life of Ukrainian society. It is a determining factor of its development. The relevance of introduction of training course «Musical local studies of Rivne region» for training musicians, the teachers of ethics, esthetics, artistic culture and other artistic specialities is determined. It is important for the solving of state problems, cultural revival and keeping of ethno-regional value. Programmatic and state-legal support of local study as spiritual basis of Ukrainian society is an important groundwork for its existence and development.

Key words: *local studies, art regional studies, musical local studies, local studies movement, development of local studies, National Community of Ukrainian regional ethnographers.*

Постановка проблеми. На тлі європейської інтеграції ХХІ століття та сучасної соціокультурної ситуації в незалежній Україні загострилася проблема збереження культурної самобутності та історичної пам'яті українського народу, що вимагає створення сприятливих умов для розвитку краєзнавства, зокрема й мистецького.

Аналіз наукових досліджень і публікацій із теми свідчить, що у зв'язку з активними суспільно-політичними й культурними процесами в Україні підвищується увага до історії, етнографії, мистецтва та загалом усього, що пов'язане із корінням родоvodu. Крім того, важливого значення набувають окремі напрями краєзнавчих досліджень. Так, історичне краєзнавство Волині постало предметом уваги в дослідженнях Л. Баженова, О. Булиги, Г. Бухало, Г. Данильчук, В. Данілічевої, М. Манька, Б. Прищепи, О. Прищепи, П. Тронька, І. Ярмошика та ін.; літературне краєзнавство Волині висвітлено у працях Г. Дем'янчука, І. Нагорної, І. Пашука, Т. Понамарьової та ін.; безпосередньо культурно-мистецьке краєзнавство Волині вивчали М. Бендюк, В. Луц, Т. Пархоменко, О. Семенович, Б. Столярчук, Р. Тишкевич, А. Українець, М. Федоришин та ін. Однак при цьому системний погляд на мистецьке краєзнавство як цілісне явище Волині, передусім як синтезований феномен, а також державна підтримка його розвитку вченими допоки не представлені.

Мета статті – здійснити аналіз нормативно-правового забезпечення краєзнавства в Україні, зокрема мистецького, як культурно-духовної й державотворницької основи українського суспільства, що є запорукою подальшого розвитку краєзнавства.

Виклад основного матеріалу. Початком ренесансу українського краєзнавства стало створення 27.03.1990 р. координаційного центру краєзнавчої роботи в Україні, правонаслідниці репресованого Українського комітету краєзнавства – *Всеукраїнської спілки краєзнавців*, що об'єднала активних професійних дослідників та літописців рідного краю. 16.10.2008 р. Всеукраїнська спілка краєзнавців отримала статус Національної (НСКУ). Основна мета діяльності Спілки – розвиток національного краєзнавчого руху, залучення широких верств населення до пізнання рідного краю, створення науково-популярних й документально-публіцистичних творів з історії та культури краю, використання здобутого досвіду в Україні й за її межами. НСКУ виховує почуття національної самосвідомості та патріотизму в громадян, поваги до культури, історії, мови, традицій українського народу, а також інших народів, пов'язаних з Україною. Спілка співпрацює не лише з державними органами, науково-дослідними установами, закладами культури й освіти, громадськими організаціями в Україні, а й із зарубіжними дослідницькими установами й українською діаспорою, що зацікавлені у збереженні національної історико-культурної спадщини українського народу [11].

Одним із основних напрямів діяльності НСКУ є *культурно-мистецьке краєзнавство*, зокрема: дослідницько-творча діяльність у галузі культури; вивчення культурного розвитку регіонів і міст, досвіду діяльності закладів науки, освіти й культури; дослідження й збереження пам'яток матеріальної та духовної культури, пошук й повернення в Україну пам'яток національної культурної спадщини, що перебувають за її межами; розвиток міжнародно-культурних контактів, співробітництво з міжнародними культурно-просвітницькими установами; відродження, розвиток та популяризація народної творчості, традицій і обрядів, збереження та збагачення історико-культурної спадщини; виховання поваги до історико-культурних цінностей, традицій українського й інших народів тощо [там само].

Із здобуттям Україною незалежності відкрився доступ до раніше забороненої літератури, архівних джерел, доробку співвітчизників у діаспорі, що збагатило краєзнавство новими фактами про історичні явища й події. У державі розпочалося бурхливе піднесення краєзнавчого руху, свідченням чого стало становлення краєзнавчих центрів, комплексне вивчення регіонів, дослідження замовчуваних сторінок історії, особистостей; реалізація довгострокових краєзнавчих проєктів, проведення міжнародних симпозіумів і конгресів, усеукраїнських й регіональних науково-краєзнавчих експедицій та конференцій; збільшення обсягу історико-краєзнавчих праць. Також реалізуються довгострокові проєкти, зокрема видання історико-меморіальних «Книг пам'яті України», «Книг скорботи», «Зводу пам'яток історії і культури», багатомовного науково-документального й загальнонаціонального видання серії книг «Реабілітовані історією», «Репресоване краєзнавство». Долучилися до краєзнавчого розвою Інститут історії України НАН України, Національна академія педагогічних наук України, Український фонд культури, Українське товариство охорони пам'яток історії та культури, Мала академія наук України, товариство «Просвіта», різноманітні просвітницькі й громадські осередки тощо.

Науково-дослідницьку діяльність активізували такі краєзнавчі центри, як бібліотеки, архіви, музеї, навчальні заклади, організації національних спілок.

Спілка була одним зі співорганізаторів Державної програми «Повернуті імена». Так, 27.12.1992 р. при Кабінеті Міністрів України було створено Національну комісію з питань повернення в Україну культурних цінностей, яка разом із ВСКУ та іншими інституціями розробила Державну програму, метою якої було здійснення системи науково-пошукових, просвітніх заходів, спрямованих на повернення в Україну спадщини видатних діячів культури й науки до наукового та культурного надбання нашої держави, вивчення та популяризацію їхнього творчого доробку [1].

Активний поступ краєзнавчого руху через збільшення небайдужих дослідників та популяризаторів багатомісних культурних традицій, зокрема й культурно-мистецьких, а також необхідність наукового й законодавчого обґрунтування процесів державотворення та виховання патріотів нашої держави, створили правове поле для краєзнавчої діяльності в Україні.

Так, краєзнавчий рух підтримується законодавчими актами, що окреслили стратегічні напрями розвитку національного краєзнавства. Свідченням цього є Указ президента України «Про заходи щодо підтримки краєзнавчого руху в Україні», в якому Міністерству освіти і науки доручено забезпечити розробку та включення краєзнавчих тем з урахуванням специфіки регіонів України до навчальних планів й програм ЗЗСО, позашкільних, професійно-технічних та закладів вищої освіти [19].

Для виконання Указу урядом була затверджена «Програма розвитку краєзнавства на період до 2010 року», що передбачала вдосконалення підготовки й перепідготовки працівників закладів культури та вчителів на базі інститутів післядипломної педагогічної освіти системи МОН. Метою Програми була активізація наукової діяльності, спрямованої на розвиток краєзнавства, залучення громадськості до національно-культурної спадщини тощо [14].

Також правлінням НСКУ розроблено Проект Державної програми розвитку краєзнавства на період до 2025 р., серед основних завдань якої є: розробка галузевих напрямів краєзнавства, зокрема й культурно-мистецького; зміцнення краєзнавчої навчально-методичної бази в системі національної освіти; відкриття у навчальних закладах кафедр й навчальних курсів із краєзнавства; забезпечення ЗЗСО та ЗВО навчально-методичною літературою з краєзнавства; введення краєзнавчого навчального курсу у програми підвищення кваліфікації вчителів, викладачів, державних службовців, працівників закладів культури тощо [13].

Для відродження духовності українського народу та з метою відбудови втраченої історико-архітектурної спадщини, що має унікальну культурну цінність, був виданий Указ президента України «Про заходи щодо відтворення видатних пам'яток історії та культури» [16].

Також для підтримки краєзнавства та з метою активізації національно-патріотичного виховання Кабінетом міністрів України була затверджена Міжгалузева програма «Пізнай свою країну» на 2007–2012 роки. Серед основних завдань Програми – залучення дітей та молоді до активної діяльності в культурно-мистецьких й краєзнавчих заходах, розвиток краєзнавчого руху й науково-дослідницької

краєзнавчої діяльності, пропаганда культурних надбань українського народу серед молоді тощо [10].

Забезпечуючи виконання Програми розвитку краєзнавства, для залучення молоді до збереження пам'яток культури, виховання патріотизму, ознайомлення з визначними історичними місцями різних регіонів України Міністерством у справах сім'ї, молоді та спорту 23.06.2008 р. було проведено Всеукраїнську акцію молодіжних трудових загонів «Збережемо і відродимо культурну спадщину України», у рамках якої були впорядковані такі історико-культурні пам'ятки, як Музей народної архітектури та побуту (с. Пирогово), історико-культурний комплекс «Запорізька Січ» (о. Хортиця), Луцький замок та ін. [8].

Для реалізації завдань розвитку краєзнавства в Указі президента України «Про деякі невідкладні заходи щодо підтримки культури і духовності в Україні» наголошувалося на необхідності підтримки регіональних культурних ініціатив та відзначення ювілеїв і пам'ятних дат [15].

Варто також зазначити, що НСКУ підготовлено уніфікований для всіх спеціальностей підручник «Основи краєзнавства» для студентів закладів вищої освіти. Головним завданням уведення краєзнавчого курсу є збереження національного характеру освіти, відродження історичної пам'яті, виховання патріотизму, національної самосвідомості в молоді через любов до рідного краю [11].

Крім того, сьогодні одним із пріоритетних напрямів діяльності держави є національно-патріотичне виховання молоді, головною метою якого визначено виховання громадянина-патріота України й формування готовності до успадкування національних духовно-культурних надбань народу, яке охоплює сфери освіти, культури, мистецтва, краєзнавства та ін., про що зазначено в таких документах, як «Концепція національно-патріотичного виховання дітей і молоді», «Стратегія національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016–2020 роки», Указ президента України «Про заходи щодо поліпшення національно-патріотичного виховання дітей та молоді», Закон України «Про освіту», «Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» тощо [3; 9; 12; 17; 18].

На краєзнавчому підході наголошується і в Концепції (автор Л. М. Масол) та Комплексній програмі художньо-естетичного виховання учнів у ЗЗСО і позашкільних закладах, що передбачає опанування мистецтва, культури рідного краю з максимальним використанням виховного потенціалу художньо-естетичного середовища. Мистецтво завдяки універсальності художньо-образної мови передає зрозумілу для всіх народів смисловою інформацію, даючи особистості змогу вступати у невербальний діалог із різними культурами минулого і сучасності, що особливо важливо з огляду на сучасне буття молоді в полікультурному просторі. Мистецька спадщина є ефективним засобом виховання патріотичних почуттів, адже передає ціннісне ставлення до світу крізь призму етнонаціональної специфіки. Художньо-естетичне виховання забезпечує формування патріотизму в молоді, ґрунтуючись на принципі органічного поєднання універсального (загальнолюдського, полікультурного), національного (державного), регіонального (етнолокального, краєзнавчого) компонентів освіти та виховання з безумовним пріоритетом їх національної спрямованості [7].

Варто зауважити, що виховання особистості засобами національної культурної спадщини визначається актуальним і на міжнародному рівні, що відображено в Конвенціях «Про охорону нематеріальної культурної спадщини» і «Про охорону та заохочення розмаїття форм культурного самовираження». Зміст зазначених документів спрямований на формування суспільства з гармонійним розвитком етносів, у якому етнопонаціональна політика є засобом духовного розвитку української нації та забезпечує у суспільстві атмосферу міжетнічної толерантності, національної єдності; виховання поваги до культури, історії, мови, традицій різних етнічних спільнот [5; 6].

Законом України «Про охорону культурної спадщини» культурну спадщину визначено як сукупність успадкованих людством від попередніх поколінь об'єктів культурної спадщини, результат духовної й матеріальної діяльності [4]. Цілями Конвенції «Про охорону нематеріальної культурної спадщини» є: підвищення рівня знань про важливість нематеріальної культурної спадщини на місцевому, національному та міжнародному рівнях; охорона, забезпечення поваги до неї та її взаємного визнання [5]. У Конвенції «Про охорону та заохочення розмаїття форм культурного самовираження» наголошується, що культурне розмаїття є не лише невід'ємною характерною рисою та загальною спадщиною людства, яку необхідно зберегти на благо всіх, а й рушійною силою сталого розвитку для народів та націй [6].

Нині надзвичайно гостро постає питання збереження та зміцнення української суверенної держави, відродження її правдивої історії, тому неабияк зростає роль виховного та об'єднуючого потенціалу краєзнавства, зокрема мистецького. Таким чином, актуальність уведення навчального курсу «Музичне краєзнавство Рівненщини» до підготовки педагогів-музикантів, учителів музичного мистецтва, етики, естетики, художньої культури й інших мистецьких спеціальностей визначається нагальністю вирішення державних завдань та запитам суспільства не лише на відродження національної культури, а й на збереження етнорегіональних цінностей.

Мета означеного курсу – ознайомлення студентів із музичною культурою Рівненщини та формування системи професійної компетентності як у майбутніх педагогів-музикантів, дослідників й пропагандистів культури краю. *Предметом* курсу є музичне краєзнавство як наукова галузь та зміст музичної культури регіону у краєзнавчому ракурсі. *Інновацією* курсу є акцентування на послідовному впровадженні здобутих знань майбутнього фахівця, що поєднують суто музикознавчу та в широкому розумінні краєзнавчу лінії у його діяльності як педагога-музиканта й дослідника краю. *Зміст* курсу зосереджений на музичній складовій культури краю та охоплює й інші види мистецтва – образотворче, сценічне мистецтва (театр, хореографію), що ґрунтується на цілісності художньої культури як духовного й естетичного феномену [2].

Дисципліна складається з 14 тем, що структуруються у три розділи: I – «Теоретичні засади музичного краєзнавства»; II – «Краєзнавчий підхід до вивчення музичної культури. Музична культура Рівненщини як історико-етнографічного Волинського краю»; III – «Музичне краєзнавство як складова художнього краєзнавства». *Методика* викладання курсу, передбачаючи традиційні *форми роботи* (лекції, бесіди, практичні заняття, наукове проектування, аналіз музичних

творів, самостійну роботу), акцентує увагу на безпосередньому зануренні в культурний простір краю (музейні екскурсії, відвідування концертів з обговоренням, фольклорна практика), а також активній пошуковій діяльності студентів (збір фольклорного матеріалу, історичних відомостей, нарисів відомих земляків краю, біографічно-етнографічних довідок) тощо [2].

Висновки. Зважаючи на означене вище, можемо стверджувати, що сьогодні краєзнавство, зокрема мистецьке, впливає на ключові процеси різних сфер суспільно-політичного, культурно-мистецького, духовного життя українського суспільства, а отже, виступає могутнім чинником його успішного розвитку. Саме тому програмне і державне нормативно-правове забезпечення краєзнавства як духовного ґрунту українського соціуму є важливою основою для його існування та подальшого розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Державна програма «Повернуті імена» / Нац. комісія з питань повернення в Україну культурних цінностей. – К. : ООО «Танант», 1996. – 26 с.
2. Дикало В. Музичне краєзнавство Рівненщини як навчальний курс: до постановки проблеми / В. Дикало // Нова педагогічна думка : наук.-метод. журн. – 2016. – № 2 (86). – С. 124–128.
3. Закон України «Про освіту» № 2145-VIII від 05.09.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 10.10.2019).
4. Закон України «Про охорону культурної спадщини» № 1805-III від 08.06.2000. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1805-14/page> (дата звернення: 08.10.2019).
5. Конвенція «Про охорону нематеріальної культурної спадщини» від 17.10.2003. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_d69 (дата звернення: 10.10.2019).
6. Конвенція «Про охорону та заохочення розмаїття форм культурного самовираження» від 20.10.2005 (ратифіковано Законом України від 20.01.2010 № 181). URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/952_008 (дата звернення: 07.10.2019).
7. Концепція та комплексна програма художньо-естетичного виховання у загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах / Л. М. Масол, Н. І. Ганнусенко, О. А. Комаровська, С. А. Ничкало та ін. // Інформ. зб. Міністерства освіти і науки України. – К. : Пед. преса, 2004. – № 10. – 32 с.
8. Молодіжні трудові загони відродять Батурина, Бахчисарай та Хортицю // Урядовий портал. URL: http://old.kmu.gov.ua/kmu/control/uk/publish/printable_article?art_id=140533446 (дата звернення: 10.10.2019).
9. Наказ МОН України «Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, Заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах» від 16.06.2015 № 641. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/47154/ (дата звернення: 08.10.2019).
10. Наказ «Про затвердження Міжгалузевої програми «Пізнай свою країну» на 2007–2012 роки» від 27.08.2007 № 49/765/3027/308. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0049655-07/sp:max15> (дата звернення: 05.10.2019).

11. Національна спілка краєзнавців України. URL: http://nsku.org.ua/?page_id=5610 (дата звернення: 05.10.2019).

12. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року від 25.06.2013 № 344/2013. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/344/2013> (дата звернення: 05.10.2019).

13. Перспективи розвитку краєзнавчого руху: пропозиції до проекту Державної програми розвитку краєзнавства на період до 2025 р. URL: http://history.org.ua/JournALL/kraj/kraj_2013_1/2.pdf (дата звернення: 05.10.2019).

14. Постанова КМУ «Про затвердження Програми розвитку краєзнавства на період до 2010 року» від 10.06.2002 № 789. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/789-2002-%D0%BF> (дата звернення: 09.10.2019).

15. Указ президента України «Про деякі невідкладні заходи щодо підтримки культури і духовності в Україні» від 12.01.2009 № 6/2009. URL: <https://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=6%2F2009&p=1287560658798567> (дата звернення: 10.10.2019).

16. Указ президента України «Про заходи щодо відтворення видатних пам'яток історії та культури» від 09.12.1995 № 1138/95. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1138/95> (дата звернення: 05.10.2019).

17. Указ президента України «Про заходи щодо поліпшення національно-патріотичного виховання дітей та молоді» від 12.06.2015 № 334. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/334/2015> (дата звернення: 05.10.2019).

18. Указ Президента України «Про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016–2020 роки» від 13.10.2015 № 580/2015. URL: <http://www.president.gov.ua/documents/5802015-19494> (дата звернення: 08.10.2019).

19. Указ президента України «Про заходи щодо підтримки краєзнавчого руху в Україні» від 23.01.2001 № 35/2001. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/35/2001> (дата звернення: 10.10.2019).

Дата надходження до редакції: 11.10.2019 р.

УДК 781.22

DOI: 10.37026/2520-6427-2019-100-4-185-189

Іван РОКІЩУК,

старший викладач

кафедри естрадної музики Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету

Олександр КАЛАШНИКОВ,

студент магістратури

кафедри естрадної музики Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету

РОЛЬ ЕКВАЛАЙЗЕРА В РОБОТІ З МУЗИЧНОЮ МАТЕРІЄЮ В КОНТЕКСТІ СТВОРЕННЯ ЗВУКОВОГО ОБРАЗУ

У пропонованій статті описано особливості роботи еквалайзера – динамічного процесора обробки звукового тракту. Наведено приклади різних типів еквалайзерів та описано специфіку їх роботи. З'ясовано особливості впливу сучасних еквалайзерів на рівень якості звукового матеріалу.

Ключові слова: еквалайзер, звукоорежисура, студія звукозапису, аранжування.

В предлагаемой статье описаны особенности работы еквалайзера – динамического процессора обработки звукового тракта. Приведены примеры различных типов еквалайзеров и описана специфика их работы. Выяснены особенности влияния современных еквалайзеров на уровень качества звукового материала.

Ключевые слова: еквалайзер, звукоорежиссура, студия звукозаписи, аранжировка.

The development of art of the XX – XXI centuries is characterized by the rise of cultural traditions, their «opening up», as a result of which there is a desire to create an alternative culture, «elite» art – with the emergence and development of innovative artistic technologies. It has become quite normal practice (in the film industry, theatrical art, etc.) to paint the mysterious world of the cosmos, the abyss, mystical «pictures», etc., with the sounds of electronic synthesizers, algorithms from effect processors, the involvement of relevant computer programs, all of which have been obtained – artistic technologies.

The proposed article analyzes the features of the work of a dynamic processor of processing the sound path – equalizer. The specifics of different EQ formats are revealed. The invention and the further development of equalizers for artistic technologies are described, their types are described: graphic, parametric, digital.